

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2023-08-22
Stockholm

Mål nr
M 8002-22

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-05-25 i mål nr M 5439-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. AL
2. JEL

Motpart

Klippans kommun
264 80 Klippan

Ombud: Advokaterna PG och DR

SAKEN

Va-avgifter för fastigheten X Klippans kommun _____

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens dom.

Dok.Id 1949375

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

AL och **JEL** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska ogilla Klippans kommuns talan i målet eller i vart fall förplikta dem att betala ett lägre belopp än mark- och miljödomstolen gjort. De har vidare yrkat att ränta inte ska utgå eller i varje fall endast utgå för en kortare tidsperiod än mark- och miljödomstolen bestämt samt att de inte ska åläggas att ersätta kommunens rättegångskostnad i mark- och miljödomstolen.

Klippans kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har stått fast vid vad de anförde i mark- och miljödomstolen samt därutöver gjort bland annat följande tillägg och förtydliganden.

AL och **JEL**

De slöt år 2003 avtal om va-anslutning med kommunen. Deras förbindelsepunkts läge fastslogs i samråd med dem och upprättades på karta samt verifierades också i skriftväxling med dåvarande va-projekteringsingenjör i augusti 2004. Därefter har kommunen aldrig anvisat dem någon förbindelsepunkt. De har heller aldrig vidgått att detta skulle ha skett efter den 8 mars 2019. Däremot har de mottagit ett dokument daterat den dagen. Detta skickades med fakturan från den 15 mars 2019 som de bestrider. Från kommunens sida har inte förevarit vare sig information eller samråd på det sätt som ska ske enligt 12 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Gropen var igenfylld och den 27 mars 2019 kopplades vattnet på. De konstaterar därför att kommunen accepterat och också grävt ner rören och placerat servisläget helt utifrån den ursprungliga förbindelsepunkt som upprättades av kommunen år 2004. Deras anläggningsavgift har utifrån detta debiterats felaktigt.

Även om man utgår ifrån att de ska betala anläggningsavgift från den 8 mars 2019 har det ändå skett från beräkningsgrunder som lett till en feldebitering. Deras

anläggningsavgift ska beräknas utifrån bostadstomtens storlek, som enligt Skatteverkets fastighetstaxering utgör 1 000 kvadratmeter. De ansluter inte jordbruksfastigheten till va-nätet och bedriver inte näringsverksamhet där. Kommunens resonemang och kommentar om en cirka 5,68 hektar stor tomt saknar alltså betydelse. Deras relevanta tomtstorlek för va-anlutningen är 1 000 kvadratmeter. Större delen av jordbruksfastigheten ligger dessutom utanför verksamhetsområdet.

De anser att de inte ska belastas med räntekostnader för den tidsmässigt utdragna process kommunen orsakat genom att upprepat begära förlängda yttrandefrister och genom att lämna felaktiga uppgifter. De ska inte heller belastas med sådana kostnader för den förlängning av ärendet som Folkhälsomyndighetens rekommendationer med anledning av Covid-19 föranlett. Kommunens rättsosäkra hantering av va-frågan gör också att de inte ska behöva betala ränta eller rättegångskostnader i målet.

Klippans kommun

Kommunen har påfört AL och JEL anläggningsavgift för kommunalt vatten och avlopp i enlighet med den taxa som har gällt vid tidpunkten för meddelande av förbindelsepunktens placering i anslutning till deras fastighet. Förbindelsepunkt har anvisats per brev den 8 mars 2019. Det bestrids att anvisande av förbindelsepunkt skett dessförinnan. Skyldighet att betala avgift för allmänna vattentjänster har uppkommit 2019. Avgiften är korrekt beräknad.

Kommunen bestrider att avtal rörande vatten och avlopp ingåtts 2003. Avtal om avgiftsfrågor som regleras i taxeföreskrifter får inte ingås. Avtal av det slaget blir utan verkan.

Anläggningsavgifter för bostadsfastigheter inbegriper a) servisavgift, b) förbindelsepunktsavgift, c) tomtareaavgift, d) lägenhetsavgift och e) dagvattenavgift. I detta fall har debitering skett för de fyra första avgiftsslagen och reduktion i enlighet med vad som föreskrivs i taxan för de tre första. Begränsningsregleringen i taxan har lett till att en förhållandevis låg tomtareaavgift, totalt 75 768 kr, påförts för en cirka

5,68 hektar stor tomt. Vad gäller tomtareaavgiften anges uttryckligen i taxan att tomtarean utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Lantmäteriets fastighetsregister grundar sig på bland annat förrättningskartor och uppgifter i registret godtas av huvudmannen. Fastighetens areal är således beräkningsgrundande för nu aktuell avgift.

Varken kommunens processföring eller mark- och miljödomstolens handläggning motiverar att räntan sätts ned. Beslutad dröjsmålsränta är korrekt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning i fråga om vid vilken tidpunkt AL:s och JEL:s avgiftsskyldighet inträdde, nämligen den 8 mars 2019. Kommunen har i Mark- och miljööverdomstolen, efter föreläggande från domstolen, förtydligat hur det fakturerade beloppet beräknats och domstolen finner att beräkningen är i enlighet med tillämplig taxa. Detta inbegriper även den del som avser tomtareaavgift. Vad som i övrigt har förekommit i Mark- och miljööverdomstolen leder inte heller till några andra bedömningar än vad mark- och miljödomstolen gjort. Mark- och miljödomstolens dom ska således fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2023-09-19

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Rikard Backelin, referent, Marianne Wikman Ahlberg och Åsa Hanna.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-05-25
meddelad i
Växjö

PARTER

Kärande

Klippans kommun
264 80 Klippan

Ombud: Advokat PG

Svarande

1. AL
2. JEL

SAKEN

Skyldighet att betala avgifter för fastigheten X Klippans kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktigar AL och JEL att solidariskt till Klippans kommun betala 123 470 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 maj 2019 fram till dess full betalning erlagts.

AL och JEL ska också ersätta Klippans kommun för rättegångskostnader med 2 800 kr för ansökningsavgift jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess full betalning erlagts.

Dok.Id 611598

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.domstol.se/vaxjo-tingsratt		måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Klippans kommun ansökte den 19 november 2019 om stämning med yrkandet att mark- och miljödomstolen ska förpliktiga AL och JEL att erlægga anläggningsavgift för vatten och spillvattenavlopp till Klippans kommun. AL och JEL äger fastigheten X i Klippans kommun. Fastigheten är belägen inom verksamhetsområde för allmän VA där Klippans kommun är hu-vudman.

YRKANDEN M.M.

Klippans kommun (käranden) har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förpliktiga AL och JEL (svarandena) att solidariskt till Klippans kommun utge 123 470 kronor jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 1 maj 2019 till dess betalning sker samt ersättning för ansökningsavgift med ett belopp om 2 800 kr jämte ränta enligt ovan.

Som grund för framställt yrkande anför Klippans kommun sammanfattningsvis följande. Svarandena är lagfarna ägare till Klippan X ("Fastigheten"). Fastigheten är belägen inom verksamhetsområde för allmänt VA. Förbindelsepunkt för vatten och spillvattenavlopp har upprättats i fastighetens omedelbara närhet. Betalningsskyldighet för anläggningsavgift inträder i och med upprättandet av förbindelsepunkt samt meddelande därom. Svarandena tillställdes den 8 mars 2019 skrivelse i vilken meddelades förbindelsepunktens placering samt att anläggningsavgift skulle komma att debiteras enligt taxa. Anläggningsavgift ska erläggas enligt gällande taxa vilken antagits av kommunfullmäktige 2011-12-20 med ändring 2017-02-28. Svarandena har debiterats anläggningsavgiften genom faktura (189 420 kr) som förföll till betalning den 30 april 2019. Svarandena har den 4 juni 2019 erlagt ett belopp om 65 950 kr men bestritt kravet i övrigt. Bestridandet har huvudsakligen gjorts på den grunden att svarandena anser att en överenskommelse ingåtts 2003 om inkoppling mot en anläggningsavgift om 65 950 kr. Någon sådan överenskommelse har emellertid inte ingåtts varför makarna Lång har att erlægga anläggningsavgift enligt taxa. Då Fastighetens behov av vatten och spillvattenavlopp inte med större fördel kan tillgodoses på annat sätt än genom den allmänna va-anläggningen är makarna

Lång såsom ägare till fastigheten skyldiga att betala den obetalda delen av enligt taxan föreskriven anläggningsavgift enligt yrkat belopp.

AL och JEL (svarandena) har bestritt betalningsskyldighet med mer än de av dem redan erlagda summan om 65 950 kr. De bestrider även kändens yrkande om ersättning för erlagd ansökningsavgift hos domstolen. De har för egen del yrkat att mark- och miljödomstolen ska slå fast att de inte är skyldiga att betala mer än 65 950 kr i anläggningsavgift enligt det erbjudande de erhöll våren 2003.

Som grund för sitt bestridande har svarandena i huvudsak framfört följande. De har fullgjort betalningsskyldighet och betalat in den va-avgift på 65 950 kr som de enligt ett erbjudande från kommunen antog och träffade överenskommelse/avtal med kommunen om år 2003. Förbindelsepunkt för deras fastighet upprättades, efter sam-råd med va-verkets projekteringsingenjör, utifrån denna överenskommelse. På karta, som tillställdes dem år 2004, finns verifierat att kommunen 2002 börjat planera för va-utbyggnad i Kungsleden. Budgetbeslut har tagits i Kommunfullmäktige 2006 om öronmärkta medel för va-ledningens utbyggnad. Som kommuninnevånare måste de kunna lita på att ingångna avtal och gynnande förvaltningsbeslut är bindande för kommunen. De har inte fått någon förklaring från vare sig va-förvaltningen eller politiken till förseningen.

Båda parter har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 42 kap. 18 § första stycket 5. rättegångsbalken (1942:740) avgjort målet utan huvudförhandling. Parterna har slutfört sin talan i målet skriftligen.

Av 2 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) framgår att med anläggningsavgift avses engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning.

Fastighetsägare ska enligt 24 § första stycket LAV betala avgifter för en allmän va-anläggning om fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde och med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

En fastighet har rätt att använda en allmän va-anläggning om fastigheten dels finns inom va-anläggningens verksamhetsområde dels behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på ett annat sätt (16 § LAV). Avgiftsskyldighet för en allmän va-anläggning inträder när huvudmannen upprättat en förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunkten (jfr. 12 och 25 §§ LAV).

Avgifterna ska enligt 31 § LAV bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist. Anläggningsavgifterna ska enligt 32 § LAV bestämmas på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att anordna va-anläggningen.

I 34 § LAV stadgas vidare att avgifternas belopp och hur avgifterna ska beräknas ska framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30-33 §§. Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter. Enligt 38 § LAV får va-huvudmannen komma överens med fastighetsägare och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Avseende skyldighet att betala anslutningsavgift enligt LAV konstaterar domstolen inledningsvis att det rör sig om en tvångsvis uttagen offentligrättslig avgift i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd taxa. För de avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter får huvudmannen ingå enskilda avtal med fastig-

hetsägare. En viktig utgångspunkt för att kunna tillämpa det offentlighetsregelsystemet i LAV, med dess rättigheter och skyldigheter i va-förhållandet, är om det finns ett verksamhetsområde där kommunen har en skyldighet att ordna va-tjänster och som medför att fastighetsägarna under vissa förutsättningar blir skyldiga att betala avgifter för va-anläggningen (jfr. prop. 2005/06:78 s.50). Om det finns ett verksamhetsområde, är det kommunens fastställda taxa som ska tillämpas.

Enligt tillämpliga bestämmelser i LAV har avgiftsskyldigheten för AL och JEL inträtt när va-huvudmannen anvisade förbindelsepunkt efter det att deras fastighet Klippan X kommit att omfattas av kommunens verksamhetsområde för allmänna va-tjänster. Den intresseförfrågan som skedde 2003 ledde till att kommunen inte avsåg att gå vidare med en utbyggnad av verksamhetsområdet på grund av att det saknats ekonomiska förutsättningar. Kommunen har därefter den 1 mars 2017 färdigställt utbyggnaden av verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster efter laga kraftvunnet föreläggande 2015. Fastighetsägarna har anvisats förbindelsepunkt den 8 mars 2019 och det är därför vid denna tidpunkt som betalningsskyldighet inträtt. Utfästelser eller information som lämnats till fastighetsägare före det att ett verksamhetsområde enligt LAV anordnats medför inte någon annan bedömning av vid vilken tidpunkt som avgiftsskyldigheten inträtt och följaktligen inte heller avseende vilken taxa som ska tillämpas för att bestämma avgiftens storlek.

Anläggningsavgift

Av ovan fört resonemang framgår att domstolen bedömer att anläggningsavgiften ska betalas enligt den taxa som gällde vid den tidpunkt när avgiftsskyldigheten inträdde, nämligen den 8 mars 2019. Av detta följer att det är va-taxan som antogs av kommunfullmäktige i Klippans kommun den 20 december 2011, § 92, med ändring 2017-02-28 (§18) som ska tillämpas vid bestämmande av anläggningsavgiftens storlek. Mark- och miljödomstolen bifaller därför kändens yrkande om att Ann och JEL ska av domstolen förpliktigas att solidariskt utge ersättning för anläggningsavgift med återstående del av nämnda avgift till ett belopp om 123 470 kronor.

Ränta på kapitalbeloppet

Klippans kommun har yrkat att AL och JEL ska förpliktigas att so-lidariskt till kommunen utge ränta på kapitalbeloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 1 maj 2019 till dess betalning sker. Att ränta enligt 6 § räntelagen ska utgå på obetalt belopp från dagen för begäran om betalning framgår av 35 § LAV. Av kommunen åberopad faktura med fakturanummer 10169575 framgår att fakturan förfaller till betalning den 30 april 2019. Kommunens ränteyrkande avseende kapitalbeloppet ska därmed bifallas.

Rättegångskostnader

Enligt 56 b § LAV ska vardera parten svara för sina rättegångskostnader om inte annat följer av 56 d § eller om det finns särskilda skäl. Av 56 b § andra stycket LAV framgår att bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken ska tillämpas i fråga om kostnad för ansökningsavgift. I 18 kap. 1 § rättegångsbalken stadgas att den som är tappande part ska ersätta motparten för dennes rättegångskostnad.

Eftersom AL och JEL har förlorat målet ska de solidariskt ersätta kommunens kostnader för ansökningsavgiften om 2 800 kr.

Enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken ska ersättning för rättegångskostnad även innefatta ränta enligt 6 § räntelagen från dagen då målet avgörs till dess betalning sker. Ränta på det angivna beloppet om 2 800 kr ska därför utgå i enlighet med vad kommunen yrkat och som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 15 juni 2022.

Lena Stjernqvist

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se